

”Janna”

Eva Lie ställer ut fotografi på Härnösands konsthall

Eva Lie fick ett telefonsamtal från sin vän Janne. Han säger att han bestämt sig för att byta kön, bli kvinna i stället för att vara man vilket han inte har kunnat identifiera sig med och inte ville leva som. När Eva Lie förstod att Jannes beslut var definitivt ville hon följa den processen på nära håll. Han gav henne fria händer och så började det långa projektet, att dokumentera Jannes väg till Janna. Arbetet visas nu på Härnösands konsthall i form av utvalda fotografier tagna under de år Jannas könskorrigering pågått.

I det ena rummet på övre våningen i konsthallen visas fotografier från olika steg i processen. Vid varje ny fas som skildras finns ett årtal angivet med början 1998 där de enda svartvita bilderna i utställningen är placerade. De visar Janna som Janne. Allt är i mindre format vilket gör att man behöver gå närmare för att verkligen se. Det dokumentära blir på det viset också intimt och känslan av ömsesidig respekt sprider sig även till mig som betraktare. Respekt för ett starkt oåterkalleligt fattat beslut och kampen för att få vara den man är. Nakna fakta skildras men fotografierna blir aldrig allt för utelämnande. Just det finstämda i det som skildras blir styrkan och Lie gör inte det avbildade självklart med allt för mycket fakta utan lämnar ett utrymme att undra. Frågor väcks och växer.

Följer man fotografierna efter de angivna årtalen så är det tydligt att 2013 händer något med bilderna. Här övergår det dokumentära till en mer konstnärlig gestaltning och fotografen låter känslor forma bilden. En ny spänning uppstår. Vad händer i nästa rum där ingången döljs av vita draperier?

Med stilla vackra fotografier i större format blir instängdheten i det andra rummet påfallande. Trots Eva Lies egna laddning, lyckas hon också i det här rummet lämna över inkännandet till besökaren. Det är befriande att få släppa konkreta fakta, det serverade, och själv få utrymme att känna in den situation Janna befinner sig i. De två rummen kompletterar varandra, behöver varandra och får utställningen att bli en intressant helhet.

Ett av fotografierna blir jag stående framför länge. Ett isflak ensamt på mörkt vatten. Isen tinar, för att till slut försvinna och helt smälta samman med det omgivande.

När jag frågar Eva Lie vad hennes tankar var om deras vänskap, om relationen påverkats på något sätt när hennes vän nu är kvinna och inte man så svarar hon: men hon är ju samma person!

Text och foto: Ann-Kristin Källström

Volym 2018-04-04